

ÖDEME KAYDEDİCİ CİHAZ (YAZAR KASA) KULLANAN MÜKELLEFLERİNİN KATMA DEĞER
VERGİLERİNİN HESAPLANMASI HAKKINDA SİRKÜLER
SİRKÜLER NO: 2004/79

1

İstanbul, 27.12.2004

Katma Değer Vergisi mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihaz Kullanma Mecburiyeti Hakkında 3100 Sayılı Kanun'la ilgili 62 Seri No'lu Genel tebliğ 18.12.2004 tarih ve 25674 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış bulunmaktadır.

Söz konusu tebliğ mükelleflerin; yeni para birimine (YTL-Ykr) göre ayarlanmış yazar kasaların teknikleri gereği yuvarlama esnasında tam olarak hesaplayamadıkları katma değer vergilerinin nasıl hesaplanacağını açıklamaktadır.

Yeterince açık olan ve yorum gerektirmeyen tebliğ sirkülerimiz ekinde yer almaktadır.

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımızla,

A R K A N & E R G İ N
ULUSLARARASI DENETİM VE
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK
ANONİM ŞİRKETİ

SİRKÜLER NO: 2004/79

Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanunla İlgili Genel Tebliğ
(Seri No: 62)

(Resmi Gazete Tarih : 18.12.2004 No: 25674)

Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında 3100 sayılı Kanun (1) uygulaması ile ilgili olarak aşağıdaki açıklamaların yapılmasına gerek görülmüştür.

1 — Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanan Mükelleflerin Katma Değer Vergisi Hesabı:

Bilindiği üzere, [5083 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Para Birimi Hakkında Kanun](#) (2), 01/01/2005 tarihinden itibaren "Yeni Türk Lirası (YTL)" ve "Yeni Kuruş (YKr)"un kullanımına başlanacağı belirtilmektedir.

Ödeme kaydedici cihazlar, teknikleri gereği kuruşlu işlemlerde 0,5 Yeni Kuruş ve üzerindeki tutarları "1" (bir) e, bunun altındaki tutarları ise "0" (sıfır) a yuvarlamaktadır.

Buna göre, % 1 oranında katma değer vergisine tabi olan, bedeli düşük (örneğin, 30 YKr, 40 YKr gibi) mal satışlarında ödeme kaydedici cihaz fişi üzerinde tahsil edilen katma değer vergisi "0" (sıfır) olarak görülebilmektedir. Ancak, fiş üzerinde "0" (sıfır) olarak görülse de söz konusu küsuratlı meblağ, ödeme kaydedici cihazların günlük hafızalarında toplanmakta ve günlük kapanış fişlerinin ("Z" raporlarının) alınması sırasında yuvarlanarak mali hafızaya kaydedilmektedir. Bu şekilde düzenlenen ödeme kaydedici cihaz fişlerinin üzerinde (mevcut uygulamada olduğu gibi) mal cinslerinin yanında katma değer vergisi oranları da (%1, %8 vb.) bulunmakta, "TOPKDV" satırında ise cihazın yuvarlama özelliğinden dolayı (0,50 YKr altı için) "0" (sıfır) rakamı yazmaktadır.

Bazı hallerde, yuvarlama işlemi yukarı doğru da olabilmektedir. Örneğin % 1 oranında katma değer vergisine tabi, bedeli 30 YKr olan ekmekten iki adet satıldığında fiş üzerinde, 0,59 YKr olması gerekirken, yukarı yuvarlamadan dolayı 1 YKr görülmektedir. Diğer bir ifade ile ödeme kaydedici cihazlar bir kuruşun altındaki tutarları, aşağı veya yukarı yuvarlamakta ve tam olarak hesaplayamamaktadır.

Bu nedenle, tahsil edildiği halde cihazların teknik özellikleri sebebiyle mali hafızaya tam olarak kaydedilemeyen katma değer vergisinin tam ve doğru hesaplanarak ödenmesi için, ödeme kaydedici cihazları kullanan mükellefler, vergi dairesine beyan edecekleri vergiyi aşağıdaki formüle göre hesaplayacaklardır.

$$\text{Beyan Edilecek KDV} = \frac{\text{Vergili Bedel} \times \text{Vergi Oranı}}{\text{Vergi Oranı} + 100}$$

Öte yandan özel matrah şekillerine göre vergiye tabi olup perakende safhadaki satış bedeli üzerinden katma değer vergisi bir önceki safhada hesaplanan mallara ait bedeller bu hesaplama dahil edilmeyecektir.

ÖRNEK 1: Bir ekmek bayii, 1 ayda tanesi 0,30 YTL' dan 60.000 adet ekmek satmakta ve bunun karşılığında (0,30 YTL x 60.000) =18.000 YTL gelir elde etmektedir. Ekmeğin Katma Değer Vergisi oranı % 1'dir.

Bu mükellefin katma değer vergisi;

$$\frac{18.000 \times 1}{1 + 100} = 178,2178218 \text{ YTL}$$

olarak hesaplanacak ve vergi dairesine 178,22 YTL olarak beyan edilecektir.

ÖRNEK 2: % 8 oranında vergiye tabi bulunan bir malın aylık vergi dahil toplam satış tutarı 10.000 YTL'dir.

Bu mükellefin katma değer vergisi;

$$\frac{10.000 \times 8}{8 + 100} = 740,7407407 \text{ YTL}$$

olarak hesaplanacak ve vergi dairesine 740,74 YTL olarak beyan edilecektir.

2 — Ödeme Kaydedici Cihaz Bilgi Formları:

Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanunla İlgili 9 Seri No.lu Genel Tebliğin (3) 7 nci bölümünde, yetkili servis elemanlarının, ödeme kaydedici cihazların günlük ve mali hafıza ünitelerine yaptıkları teknik müdahalelerde anılan Tebliğ ekinde belirtilen bilgi formunu düzenleyecekleri ve bu formun bir örneğini mükellefin bağlı olduğu vergi dairesine gönderecekleri açıklanmıştır.

Ödeme kaydedici cihaz uygulamasının başlangıç dönemlerinde denetim amaçlı olarak getirilen bu uygulama, bugün için ödeme kaydedici cihaz sayısının çok artması ve Yeni Türk Lirasına (YTL) geçişle ilgili uyarılama çalışmaları sebebiyle vergi daireleri ve ödeme kaydedici cihaz servislerinin işlemlerinde iş yükü artışı, zaman kaybı, posta masrafı gibi olumsuzluklara neden olacağı dikkate alınarak yürürlükten kaldırılmıştır.

Yetkili servis elemanları bundan böyle ödeme kaydedici cihazlara yapacakları teknik müdahalelerle ilgili olarak (Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanunla İlgili [60 Seri No.lu Genel Tebliğ](#)e (4) göre gerçekleştirilen YTL düzenlemeleri dahil) 9 Seri No.lu Genel Tebliğ eki bilgi formunu düzenlemeyecekler ve dolayısıyla bu konuda vergi dairelerine bir belge göndermeyeceklerdir. Ancak, yapılan müdahaleye dair teknik bilgiler ile arıza nedeniyle cihaz hafızasından silinen ve tekrar kaydedilen bilgiler, mükellefin cihazla birlikte muhafaza etmek zorunda olduğu ruhsatnamenin ilgili bölümlerine kayıt edilecektir.

3 — Kullanılmış Ödeme Kaydedici Cihaz Alanların Cihazlarını Vergi Dairesine Kaydettirmeleri:

60 Seri No.lu Genel Tebliğin 6'ncı bölümünde açıklanan esaslar doğrultusunda kullanılmış ödeme kaydedici cihaz alan mükellefler, alış faturasının düzenlendiği tarihten (fatura tarihi dahil) itibaren 15 gün içerisinde; fatura, fiş örneği, ruhsatnamenin cihaza ve mükellefe ait bilgilerin bulunduğu sayfalarının fotokopileri ve anılan Tebliğde yer alan EK:2 No.lu servis tutanağı ile birlikte bağlı oldukları vergi dairesine müracaat ederek cihazlarının kaydını yaptıracak ve ödeme kaydedici cihazlara ait levhayı alacaklardır.

Tebliğ olunur.

1 15 Aralık 1984 tarih ve 18606 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

2 31 Ocak 2004 tarih ve 25363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

3 11 Mart 1987 tarih ve 19397 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

4 15 Mayıs 2004 tarih ve 25463 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.